

Nr. 1 Antroposofische geneeskunst *Nico Franken*

Antroposofische geneeskunst streeft naar een vermenselijking van de huidige, gangbare universitaire geneeskunde. Hiermee wordt niet bedoeld dat alle artsen die de geneeskunde uitoefenen zoals die aan de universiteiten wordt onderwezen, onmenselijk zouden zijn. Maar zonder iets tekort te willen doen aan de grote kundigheid en de persoonlijke en menselijke inzet van al die artsen over de gehele wereld, die hun beroep nog als een 'nobele roeping' opvatten moet geconstateerd worden, dat de individuele mens in het gemechaniseerde systeem van de huidige geneeskunde verloren dreigt te raken.

De mens wordt tegenwoordig veelal gezien als een gecompliceerde chemische fabriek, en ziekte als een ontregeling van een aantal fysisch-chemische processen, die door middel van verfijnde laboratoriummethoden en geavanceerde apparatuur gediagnostiseerd kunnen worden. Sterk werkende chemische medicamenten zorgen er dan voor, dat de gevonden afwijkingen opgeheven worden en de patiënt weer 'bedrijfsklaar' wordt gemaakt. Hij kan zijn gewone leven van voor zijn ziekte weer opvatten. Hij is weer 'de oude' geworden. Voor bijna ieder hinderlijk symptoom (pijn, koorts, misselijkheid, jeuk, duizeligheid, enzovoorts) heeft de chemische industrie wel een medicijn gesynthetiseerd dat de hinderlijke klacht snel en efficiënt kan onderdrukken. Meer

of minder ernstige bijwerkingen moet men dan vaak op de koop toe nemen. Een medicament zonder bijwerkingen kan immers ook geen hoofdwering hebben, redeneert men, en is de naam geneesmiddel dus niet waard. En men vindt het tegenwoordig reeds de gewoonste zaak van de wereld dat een steeds groter percentage van de in een ziekenhuis opgenomen patiënten behandeld moet worden voor de ernstige bijwerkingen van de toegediende 'geneesmiddelen'.

Het zou echter niet juist zijn hier slechts op de negatieve zijde van de moderne geneeskunde te wijzen. Men heeft de laatste tientallen jaren vooral op technisch en fysisch-chemisch gebied resultaten weten te bereiken die aan het wonderbaarlijke grenzen. Voor noodgevallen bestaan er tegenwoordig sterk werkende medicamenten, waarmee levens kunnen worden gered en waarvan ook de antroposofische arts vanzelfsprekend gebruik zal van maken.

Concluderend kunnen wij zeggen: in de huidige tijd kan men meesterlijk het lichaam van de mens behandelen door middel van bijvoorbeeld medicamenten, apparaten en operaties. Hiermee houdt het overgrote deel van alle artsen zich bezig. Wanneer een patiënt daarnaast nog psychische of sociale hulp nodig heeft, wordt hij naar andere hulpverleners verwezen, zoals de psycholoog of de maatschappelijk werker. En tenslotte is er voor die patiënten die aan

religieuze, geestelijke begeleiding behoefte hebben de pastorale werker. Drie hoofdgroepen van hulpverleners, die zich respectievelijk met de lichamelijke, psychische en geestelijke problemen van de zieke mens bezighouden, werken op totaal verschillende terreinen en van geheel verschillende gezichtspunten uit.

De volgende vragen dringen zich op: is er een mens- en wereldbeschouwing mogelijk die kan leiden tot een geneeskunde die deze drie verschillende aspecten van de mens tot hun recht laat komen en in hun innerlijke samenhang kan doorzien? Is ziekte slechts een onnodige storing in het welbevinden van de mens, een aantasting van zijn 'recht' op gezondheid? Of zou iedere ziekte, hoe gering ook, het gevolg kunnen zijn van het feit dat de mens een zelf-bewust, zich ontwikkelend wezen is en zou die ziekte misschien zelfs een positieve rol in zijn leven kunnen spelen?

Een mensbeschouwing die op deze vragen antwoord kan geven, moet het totale wezen van de mens naar lichaam, ziel en geest omvatten en het mogelijk maken dat men hun onderlinge relaties en die met de omgevende wereld in de meest wijde zin kan gaan doorzien. De antroposofie biedt zo'n omvattende mens- en wereldbeschouwing. In deze brochure zullen enkele facetten van het antroposofische mensbeeld worden besproken.